

กรอบกฎหมายและการกำกับดูแล เกี่ยวกับ โทรทัศน์ชุมชนในประเทศไทย

พิรกรอง รามสูต

กรอบกฎหมายและนโยบาย

ในการอนุญาตและกำกับดูแลโทรทัศน์ชุมชน

- พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553
- แผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ 2555
- แผนแม่บทกิจการกระจายเสียง ฉบับที่ 1
- รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท ปี 2556 และ 2557

พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และ
กำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553

■ มาตรา 4

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่มีพื้นที่อาศัยในแหล่งเดียวกันไม่ว่าจะในเมืองหรือในชนบท และให้หมายความรวมถึงกลุ่มประชาชนที่มีความสนใจร่วมกันและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันหรือสื่อสารถึงกันได้ โดยมีผลประโยชน์ด้านสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้

ใครจะทำที่วิชุมชนได้บ้าง

มาตรา ๑๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ต้องเป็น สมาคม มูลนิธิ นิติบุคคลอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของรัฐและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ หรือกลุ่มคนในท้องถิ่นที่ไม่เป็น นิติบุคคล ซึ่งรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ ต้องมีความเหมาะสมกับการประกอบกิจการบริการชุมชนตามลักษณะที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการกำหนดลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงประโยชน์ในการส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนอง ความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในชุมชนหรือในท้องถิ่น รวมทั้งป้องกันการครอบงำการ ประกอบกิจการดังกล่าว

พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และ
กำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553

■ มาตรา 49

มาตรา ๔๙ ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ให้ กสทช. จัดให้มีแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการระยะห้าปี โดยในแผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และการอนุญาตให้ประกอบกิจการ โดยในส่วนกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะ และ ไม่แสวงหากำไร ในทางธุรกิจในการประกอบกิจการบริการชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของคลื่นความถี่ในแต่ละพื้นที่ของการอนุญาตประกอบกิจการ

■ มาตรา 85 (บทเฉพาะกาล)

มาตรา ๘๕ ในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในการโทรทัศน์ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบมาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่า กสทช. จะประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลแล้ว

ให้ กสทช. จัดให้มีแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ตามมาตรา ๔๘ ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่เมื่อมีการแต่งตั้ง กสทช. แล้ว โดยแผนดังกล่าวต้องกำหนดให้มีการกำหนดเวลาในการเปลี่ยนไปสู่ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและกำหนดเวลาเกี่ยวกับการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในการโทรทัศน์ด้วย

หลังจากประกาศใช้แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่แล้ว ในช่วงเวลาที่ยังมิได้ประกาศ ให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลให้ กสทช. จัดสรรคลื่นความถี่ให้ ภาคประชาชนได้ใช้ในการโทรทัศน์เป็นการชั่วคราวเฉพาะในพื้นที่ที่มีคลื่นความถี่เพียงพอที่จะ ดำเนินการจัดสรรได้

มาตรา 85

- กสทช. ยังไม่ต้องจัดคลื่นในทีวีชุมชน หากยังไม่ประกาศการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัล
- แต่ช่วงที่ยังไม่ประกาศ ให้ กสทช. จัดสรรคลื่นให้ภาคประชาชนได้ใช้ทำทีวีชุมชนชั่วคราว ในพื้นที่ที่มีคลื่นความถี่พอเพียงในการจัดสรร

Checkpoint

- **ธันวาคม 2555**

- กสทช.ประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล
- ก่อนหน้า ธ.ค. 2555
- ก่อนหน้านี้ **ไม่มีการจัดสรรคลื่นชั่วคราว**

การให้ใบอนุญาตที่วิชุมชน หลังประกาศแผนเปลี่ยนผ่าน

- มีการกำหนดไว้ใน
- 1. แผนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลที่วิ พ.ศ.2555
- 2. แผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.2555
- 3. แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (2555-2559)

1. แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุ โทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล 2555

1.1 กสทช. กำหนดกรอบระยะเวลาของกระบวนการออกใบอนุญาตให้บริการกิจการบริการชุมชนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

1. แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ เป็นระบบดิจิทัล 2555

- 1.2 ยังระบุว่า
- “การอนุญาตประกอบกิจการให้บริการโทรทัศน์ ที่เป็น
บริการชุมชน จะคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลาย ความ
พร้อม และประโยชน์สาธารณะของชุมชน ทั้งนี้ตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกิจการ
กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติประกาศกำหนด”

2. แผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ พ.ศ.2555

๘.๖ ยุทธศาสตร์การจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ที่กำหนดให้ใช้ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีแนวทางดังนี้

๘.๖.๑ ให้มีประกาศหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ภาคประชาชนใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ภายใน ๔ ปี นับแต่วันที่แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ใช้บังคับ

๘.๖.๒ จัดสรรคลื่นความถี่ให้ภาคประชาชนได้ใช้ในกิจการโทรทัศน์เป็นการชั่วคราวในช่วงเวลาที่ยังไม่ได้ประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเฉพาะในพื้นที่ที่มีคลื่นความถี่เพียงพอที่จะดำเนินการจัดสรร

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ ฉบับที่ 1 (2555-2559)

• ตัวชี้วัด

๑๐. มีหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์คลื่นความถี่และการส่งเสริมการเข้าใช้คลื่นความถี่ในกิจการบริการชุมชนด้านกิจการโทรทัศน์ ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ในแต่ละพื้นที่ของการอนุญาตประกอบกิจการภายใน ๓ ปี

๑๑. มีหลักเกณฑ์การส่งเสริมชุมชนที่มีความพร้อมให้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน

๑๒. มีแผนสนับสนุนด้านกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะสำหรับผู้ประกอบกิจการบริการชุมชน

แผน	ภายใน	สิ่งที่ต้องทำ	สิ่งที่ทำแล้ว	สิ่งที่ยังไม่ได้ทำ
1. แผน เปลี่ยนผ่าน	2556	กรอบระยะเวลาของกระบวนการ ออกไปอนุญาตให้บริการกิจการ บริการชุมชน โดยให้ กสทช. ออก หลักเกณฑ์การอนุญาตให้บริการ ด้วย	หลักเกณฑ์และ วิธีการอนุญาต ให้บริการวิทยุและ โทรทัศน์ 2555 (รวมทุกประเภท)	-
2. แผน แม่บทคลื่น ความถี่	2559	หลักเกณฑ์อนุญาตให้ภาค ประชาชนใช้คลื่นความถี่	หลักเกณฑ์และ วิธีการอนุญาตให้ ใช้คลื่นความถี่ใน ทีวีดิจิตอล 2556 (รวมทุกประเภท)	
3. แผน แม่บทกิจการ กระจายเสียง และโทรทัศน์	2558	หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์คลื่น ความถี่และส่งเสริมการใช้คลื่น ความถี่ในกิจการบริการชุมชน ด้านกิจการโทรทัศน์	-	ยังไม่มี หลักเกณฑ์ ดังกล่าว

อนาคตที่วิชุมชนจะเกิดขึ้นเมื่อใด ขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย ดร.นที ศุกลรัตน์, 2557

1. จะยุติระบบบอณาล็อคเมื่อไร เพราะคลื่นความถี่ในระบบบอณาล็อคจะเป็นส่วนหนึ่งมาใช้กับทีวีชุมชน
2. การมีเงินสนับสนุน เนื่องจากกฎหมายระบุให้ทำทีวีชุมชนแต่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ไม่มีงบประมาณรองรับ กำหนดรายได้ส่วนหนึ่งมาจากกองทุนที่มาจากค่าธรรมเนียมที่ค่าบริการธุรกิจมาอุดหนุนทีวีชุมชนที่มีค่าใช้จ่ายค่าเช่าใช้บริการโครงข่ายและการผลิตเนื้อหาด้วยเช่นกัน

บางส่วนจากปาฐกถาเรื่องอนาคตที่วิชุมชนกับสังคมไทยโดย ดร.นที ศุกลรัตน์
เมื่อ 26 พ.ย.2557

การกำกับดูแลเนื้อหา (Content regulation)

- เป็นการกำกับดูแล ทางด้าน “เนื้อหา” ที่จะเผยแพร่ผ่านสื่อ ในมิติต่างๆต่อไปนี้
 - ความหลากหลายของระดับการ**operate**ของสื่อซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำเนื้อหา เช่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และ ระดับท้องถิ่น
 - ความหลากหลายของประเภทรายการ เช่น รายการข่าว รายการบันเทิง รายการสำหรับเด็ก รายการสารคดี เป็นต้น
 - ความหลากหลายของประเด็นหรือมุมมอง ความคิดเห็นในเนื้อหารายการ ความหลากหลายของมุมมอง
 - ความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ชมผู้ฟัง ซึ่ง อาจถูกแบ่งแยกด้วย ความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นต้น

หากมีทีวีชุมชนแล้ว จะมีกรอบการกำกับดูแลเนื้อหาอย่างไร

- การกำกับดูแลเนื้อหารายการ
 - การกำกับดูแลโดย กสทช. :
 - เป็นไปตามประกาศ กสทช.ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหา เช่น
 - Content quota: ต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือท้องถิ่นที่รับบริการในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
 - การจัดทำผังรายการและการจัดเรท
 - มาตรา 37 เนื้อหาผิดกฎหมาย ที่ กสทช.สามารถตรวจสอบและระงับการออกอากาศได้
 - หารายได้จากการโฆษณาไม่ได้
- การกำกับดูแลกันเอง – ยังไม่เกิดเพราะไม่มีผู้ประกอบการ มีเฉพาะของวิทยุชุมชน

การกำกับดูแล โทรทัศน์ชุมชนในต่างประเทศ

การกำกับดูแลโทรทัศนชุมชนในต่างประเทศ

- ประเทศออสเตรเลีย
- ใช้การกำกับดูแลร่วม (co-regulation) โดยมี CBAA ซึ่งเป็น Industry body เป็นองค์กรตัวแทนผู้บริการส่วนใหญ่ในประเทศ ร่วมร่าง code of ethics กับ ACMA เมื่อ code of ethics ผ่าน public consultation และ ผ่านการรับรองโดย ACMA แล้ว ก็มีผลบังคับใช้กับผู้ให้บริการทุกราย แม้ไม่เป็นสมาชิกของ CBAA
- การจัดการเรื่องร้องเรียน ผู้ชม ร้องเรียนตรงไปยังสถานีที่วิชุมชนเลย หากไม่พอใจกับการเยียวยา หรือไม่ได้รับการตอบรับภายใน 60 วัน จะส่งเรื่องไปที่ ACMA เพื่อดำเนินการสอบสวนและ/หรือมีมาตรการแก้ไขเยียวยา

<https://www.cbaa.org.au/>

Navigation menu: [About](#) [What We Do](#) [Resource Library](#) [News](#) [Sector Leadership](#) [Contact](#) [Search](#)

 COMMUNITY BROADCASTING ASSOCIATION OF AUSTRALIA

[Station Lookup](#)

THE CBAA CHAMPIONS COMMUNITY BROADCASTING FOR

 Broadcasters

 Listeners

 Musicians

 The countdown is on!
Just over a week until
the CBAA Conference

QUICK LINKS

[Latest news](#)
[Conference](#)

UK

- a class of licences called '**local digital television programme service**' (L-DTPS) licences. It also modifies the statutory framework relating to the licensing of television multiplex services, to create a new type of multiplex service (a 'local multiplex service') which is licensed specifically for the purpose of carrying local digital television programme services.

Thank you
for your attention

